

Nestačí milovat krajinu, v níž žijeme. Neustále je třeba dávat jí to najevo. Protože i Ona potřebuje naši lásku. A chceme-li nazývat hory, v nichž žijeme, svým domovem, musíme pozorně naslouchat jejich tepu!

Krušnohorská pohlednice Karla Čapka

Jsou to, řekl bych, nejmírnější z našich pohraničních hor, na pohled moudré a střízlivé mezi všemi. Kdepak hluboká, kosmatá Šumava, kdepak Krkonoše, navalené z nahého kamení; tady je jen táhle zvlněný hřeben, jen takový zavalitý hřbet, který se mnoho nerozvaluje do roviny mocnými údery předhoří a zarostlými podpažními údolů. Rozšafně, povlovně a krotkým rozběhem se to vyklene nad údolím Ohře, a pak se to hledí, abychom tak řekli, udržet na své úrovni; žádné zbytečné průrvy a průsmyky, žádné rokly, žádné příkrostiti, jen tak mírně nahoru a dolů, aby se to pěkně šlo a jelo po bílé hřebenové cestě. Nečouhají z toho žádné skály, balvany a sutky, nic pateticky nahého a původního; málo je hor tak decentně oděných civilizovanými lesy, ovšem a širými lukami; jen tu a tam černé, odkryté rašeliniště s hromadami borků, a jako zvláštní znak kraje tu a tam opuštěná huť nebo úbočí kdysi otevřené krumpáči a teď už zarůstající vřesem a metlicí. Už asi nestojí za to dobývat tady měď nebo cín; dole v údolích hoří a čadí uhelné pánve, ale tady je mrtvo a ticho, a prastaré tajemství rud a kovů tu přežívá svou dobu už jen jako romantický opar lokální historie. Fueramus Pergama. Byly jsme Rudné hory, bohaté na kovy. Jako dítě jsem si to představoval jako magnetovou horu z putování Sindibadova; myslel jsem, že tam jsou skály protkané rudými záblesky mědi a šedivým třpytem cínu; jen udeřit kladívkem a zaleskne se tam kovová žíla. Vypadá to podstatně jinak; je to mírné a zelené a pasou se na tom krávy a turisté.

Jáchymov-Klobouk (2009)

Je to kraj mírných, neheroických živností. Jsou tu hrozně dlouhé vesnice, samá hospoda, a městečka, která kdysi bývala dost bohatá a následkem toho ztratila už dávno svou krásu a nevinnost. Řekněme, tuhle v Abrtamech se nedělá nic než rukavice; mohlo by se tu narobit kůzlečích rukavic pro celý vesmír, ale ten, zdá se, už přestává ukryvat své zřítné ruce v rukavičkách. Nebo v Božím Daru se paličkují samé krajky. V Schönbachu nebo v Kraslicích, tam si zase všichni lidé vzali do hlavy vyrábět hudební nástroje. Viděl jsem tam trombony tak veliké a lesklé, že si nedovedu představit, kde se taková nádhera nosí; snad se jimi odívá nějaký černošský král o dnech své trůní slávy, korunován jejich zářícím ústím jako glorií archandělů. A pak tu jsou lokality, ve kterých se lidé živí patrně tím, že navzájem navštěvují své hospody; aspoň tu není vidět jiných zdrojů živobytí kromě zelených luk a pěkných vyhlídek na českou i saskou stranu.

Vedle řečených věcí jsou hlavním znakem kraje jeřáby, samé jeřáby podle cest; zavalité, natěsnaných korun, aby se ubránily horskému větru, a ověšené rudými hrozny jeřabin jako veliké kytičky z korálů; a pak něco téměř nevýslovného - jak tomu říci? Něco jako stesk nebo napětí, něco jako pocit, že jsme na samém konci světa.

Nu ano, je to tady napořád hranice; a každé hraniční území má svou patetičnost, jíž je těžko se bránit.

(Obrázky z domova, 1923)

Jáchymov-Klobouk (2006)